

RTU studiju kurss "Sociolingvistika"**OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0863
Nosaukums	Sociolingvistika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Linda Lauze - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Sociolingvistikas pamatjēdzieni, metodes. Latviešu valodas situācija Latvijā. Bilingvisma jēdziens. Valodas sociolingvistiskās funkcijas. Lingvistiskās attieksmes raksturojums. Komunikatīvās kompetences jautājumi. Sociālo grupu atšķirības valodas lietojumā. Valoda un dzimums. Valoda un vecums. Uzrunas formu sociolingvistisks raksturojums.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmes	Studiju kursa mērķis ir veidot izpratni par valodas un sabiedrības mijiedarbību, par valodas paveidu lietojumu savstarpējā sakarā ar sociālo piederību, dzimti, vecumu un kultūras pieredzi, lai rosinātu meklēt atbildes uz jautājumu, kāpēc noteikts indivīds noteiktā situācijā izvēlas noteiktu valodu un attīstītu profesionālo kompetenci Eiropas valodu un kultūras studijās. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iegūt zināšanas par nozīmīgākajiem sociolingvistikas pamatjēdzieniem; 2. Veidot prasmi analizēt Latvijas sociolingvistisko situāciju, iedzīvotāju valodu prasmi un lingvistisko attieksmi, saistīt teorētiskās zināšanas ar skolotāja profesionālo darbību; 3. Attīstīt pētniecības iemaņas, plānojot un organizējot nelielus pētījumus, kas saistīti ar noteiktas mikrovides publiskās lingvistiskās telpas izpēti.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Teorētiskās literatūras studijas. Semināra darbu un prezentācijas sagatavošana. Pētījums par valodas lietojumu vienā sociolingvistiskajā funkcijā (pēc izvēles) padomju laikā un mūsdienās.
Literatūra	Obligātā/ Obligatory: 1. Baltiņš, M., Druviete, I. (2017). Ceļavējš cilvēku ciltij. Valoda sabiedrībā. Rīga: LVA. 2. Bernsteins, B. (2003). Sociālais slānis, valoda un socializācija. Kentaurs. Nr. 30. 85.–102. lpp. 3. Blinkena, A. (1998). Uz Latvijas valsts valodas atjaunotni. Savā zemē – savu valodu! Rīga: Vieda. 4. Druviete, I. (red.; 2021). Latviešu lingvistiskā attieksme: vērtības, pārliecība, prakse. Kolektīva monogrāfija. Rīga: Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds. 5. Ernstsone, V., Tidriķe, L. (2006). Jauniešu valoda. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 6. Valodas situācija Latvijā: 2016–2020. Sociolingvistisks pētījums (2021). Rīga: LVA. Papildu/ Additional: 1. Druviete, I. (2023). Pārliecība. Valoda. Sabiedrība. Politika. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 2. Latviešu valoda 15 neatkarības gados. (2007). Rīga: Zinātne, 2007. 3. Lauze, L. (2001). Dzimuma atšķirības uzrunas lietojumā. Vārds un tā pētīšanas aspekti: Rakstu krājums 5. Liepāja: LiePA, 286.–295. lpp. 4. Lauze, L. (2002). Vecuma atšķirības uzrunas lietojumā. Vārds un tā pētīšanas aspekti, 6. Liepāja: LiePA, 434.–440. lpp. 5. Lauze, L. (2008). Izpētes materiāla vākšana sociolingvistikā. Metodiski norādījumi. Liepāja: LiePA. Citi informācijas avoti/ Other sources of information: 1. www.valoda.lv 2. www.valodasrokasgramata.lv 3. Valsts valodas likums (1999). Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=14740
Nepieciešamās priekšzināšanas	Priekšzināšanas nav nepieciešamas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. tēma. Sociolingvistikas pamatjēdzieni un izpētes metodes. Mikrosociolingvistika un makrosociolingvistika.	10	18	0	0
2. tēma. Valodas situācija Latvijā. Valodas politikas pamatjautājumi. Bilingvisma jēdziens. Valodas sociolingvistiskās funkcijas, latviešu valodas noturība. Lingvistiskās attieksmes raksturojums. Latviešu valodas apguve un lietojums. Seminārs „Valoda sabiedrībā”.	10	18	0	0
3. tēma. Sociālo grupu atšķirības valodas lietojumā. B. Bernsteina lingvistiskā deficīta hipotēze. Valoda un vecums. Jauniešu valodas raksturojums. Seminārs “Valoda un dzimums”. Uzrunas formu sociolingvistisks raksturojums.	12	16	0	0
Kopā:	32	52	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Izprot un ilustrē ar piemēriem savu izpratni par sociolingvistikas pamatjēdzieniem. 2. Zina normatīvos dokumentus, kas saistīti ar valodas politikas jautājumiem Latvijā.	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: - nodarbību regulāru apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); - patstāvīgo darbu izpildi (starp pārbaudījumu rezultāti); - gala pārbaudījumu: eksāmens.
Prasmes: 3. Prot mērķtiecīgi izmantot sociolingvistikas metodes valodas pētījumos. 4. Apzinās lingvistiskās attieksmes nozīmi valodas noturībā. 5. Prot analizēt sociālo grupu atšķirības valodas lietojumā.	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: - nodarbību regulāru apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); - patstāvīgo darbu izpildi (starp pārbaudījumu rezultāti); - gala pārbaudījumu: eksāmens.
Kompetences: 6. Ar izpratni analizē valodas situāciju Latvijā. 7. Izprot valodas un sabiedrības mijiedarbību indivīda un valsts līmenī. 8. Pilnveidota komunikatīvā, sociokultūras un profesionālā kompetence Eiropas valodu un kultūras studijās.	Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: - nodarbību regulāru apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); - patstāvīgo darbu izpildi (starp pārbaudījumu rezultāti); - gala pārbaudījumu: eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Nodarbību regulārs apmeklējums un aktīvs darbs semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem)	10
Patstāvīgo darbu izpilde (starp pārbaudījumu rezultāti)	60
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	